

Z dniem 1 lutego 2021 r. weszły w życie nowe regulacje prawne w zakresie centralnej, elektronicznej rejestracji w podatku akcyzowym. Wprowadzony został Centralny Rejestr Podmiotów Akcyzowych (CRPA), który zastąpił 44 lokalne rejestry prowadzone przez właściwych w sprawach akcyzy naczelników urzędów skarbowych. Organem właściwym w sprawach CRPA został Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Obowiązek dokonania zgłoszenia rejestracyjnego objął następujące podmioty:

- 1) podmioty prowadzące działalność gospodarczą zamierzające:
 - wykonywać czynności podlegające opodatkowaniu akcyzą – przed dniem wykonania pierwszej takiej czynności,
 - wykonywać czynności z wykorzystaniem wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie – przed dniem wykonania pierwszej czynności z wykorzystaniem tych wyrobów,
 - wykonywać czynności z wykorzystaniem wyrobów akcyzowych wymienionych w załączniku nr 2 do ustawy o podatku akcyzowym, opodatkowanych zerową stawką akcyzy ze względu na przeznaczenie – przed dniem wykonania pierwszej czynności z wykorzystaniem tych wyrobów,
 - dokonywać nabycia wewnątrzspółnotowego alkoholu etylowego całkowicie skażonego środkiem skażającym dopuszczonym we wszystkich państwach członkowskich UE lub dodatkowymi środkami skażającymi dopuszczonymi przez państwo członkowskie UE, w którym skażenie następuje – przed dniem dokonania pierwszego nabycia wewnątrzspółnotowego tego alkoholu;
- 2) podmioty, które w ramach prowadzonej działalności gospodarczej prowadzą miejsce niszczenia wyrobów akcyzowych – przed dniem wykonania pierwszej czynności w ramach niszczenia takich wyrobów;
- 3) podmioty zamierzające prowadzić działalność gospodarczą jako pośredniczące podmioty węglowe lub pośredniczące podmioty gazowe – przed dniem rozpoczęcia tej działalności;
- 4) podmioty, które zostały wyznaczone jako podmioty reprezentujące przedsiębiorcę zagranicznego dokonującego obrotu suszem tytoniowym – przed dniem rozpoczęcia działalności jako podmiot reprezentujący;
- 5) podmioty, które zostały wyznaczone jako podmioty reprezentujące przedsiębiorcę zagranicznego, od którego jest nabywana wewnątrzspółnotowo energia elektryczna przez nabywcę końcowego lub wyroby gazowego przez finalnego nabywcę gazowego – przed dniem dokonania pierwszego nabycia wewnątrzspółnotowego przez odpowiednio nabywcę końcowego lub finalnego nabywcę gazowego;
- 6) podmioty zużywające nieprowadzące działalności gospodarczej, niebędące osobami fizycznymi, zamierzające zużywać zwolnione od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie paliwa lotnicze, paliwa żeglugowe lub gaz LPG – przed dniem pierwszego nabycia tych wyrobów.

Uwaga:

Osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej nie są objęte obowiązkiem dokonania zgłoszenia rejestracyjnego do CRPA, ale mogą dokonać takiego zgłoszenia, jeżeli zużywają gaz LPG do celów grzewczych.

Przykłady podmiotów podlegających obowiązkowi rejestracji:

- podatnicy akcyzy,
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą niebędące podatnikami akcyzy, ale zużywające wyroby objęte zwolnieniem od akcyzy ze względu na przeznaczenie, np. rolnik wykorzystujący gaz LPG do celów opałowych, finalny nabywca węglowy, czy finalny nabywca gazowy,
- podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej i niebędące podatnikami akcyzy, ale zużywające wyroby objęte zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, np. wojsko, Policja, Straż Graniczna wykorzystujące paliwa lotnicze, czy paliwa żeglugowe,
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą niebędące podatnikami akcyzy, ale zużywające wyroby objęte zerową stawką akcyzy, np. benzen, toluen do produkcji farb i lakierów.

Uwaga:

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego, obowiązek dokonania zgłoszenia rejestracyjnego do CRPA spoczywa na tej jednostce (gminie), a nie jej jednostce organizacyjnej (np. szkole, przedszkolu). Zamawiającym i nabywcą wyrobu akcyzowego będzie bowiem gmina i to jej dane będą figurować na fakturze sprzedaży.

Podmioty wyłączone z obowiązku rejestracyjnego w akcyzie:

- osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej;
- podmioty produkujące energię elektryczną z generatorów o łącznej mocy nieprzekraczającej 1 MW, która jest zużywana przez te podmioty niezależnie od tego czy część wyprodukowanej energii odprowadzana jest do instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, czy też nie, pod warunkiem, że od wyrobów energetycznych wykorzystywanych do produkcji tej energii została zapłacona akcyza w należnej wysokości;
- podmioty zużywające mające miejsca zamieszkania, siedziby lub miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju, które nabyte wyroby akcyzowe objęte zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie (paliwa żeglugowe, paliwa lotnicze) odbierają wyłącznie na płycie lotniska bezpośrednio do zbiornika na stałe zamontowanego na statku powietrznym albo ze zbiornika zamontowanego na stałe w porcie bezpośrednio do zbiornika na stałe zamontowanego na jednostce pływającej;
- podmioty zużywające niemające miejsca zamieszkania siedziby lub miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju, które odbierają nabyte wyroby energetyczne objęte zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, takie jak: paliwa lotnicze, paliwa żeglugowe bezpośrednio do zbiornika na stałe zamontowanego na statku powietrznym lub jednostce pływającej oraz podmioty zużywające, jeżeli zużywają zwolniony od akcyzy ze względu na przeznaczenie gaz LPG;

- podmioty zużywające gaz LPG ze zbiornika zasilającego zbiorcze instalacje licznikowe;
- pośredniczące podmioty olejowy i zużywające podmioty olejowe;
- pośredniczące podmioty tytoniowe;
- podmioty dokonujące jednorazowej czynności podlegającej opodatkowaniu podatkiem akcyzowym w zakresie samochodu osobowego, które nie prowadzą działalności gospodarczej, której przedmiotem jest obrót samochodami osobowymi;
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie wyrobów zawierających alkohol etylowy zwolniony od akcyzy na podstawie art. 30 ust. 9 pkt 2-6 ustawy o podatku akcyzowym zawarty w:
 - nabywanych wewnątrzspółnotowo wyrobach nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi skażonych środkami skażającymi dopuszczonymi przez państwo członkowskie UE pochodzenia wyrobu,
 - importowanych wyrobach nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi skażonych środkami skażającymi określonymi przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych do celów stosowania zwolnień od podatku akcyzowego,
 - produktach leczniczych w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo farmaceutyczne,
 - olejkach eterycznych lub mieszaninach substancji zapachowych stosowanych do wytwarzania artykułów spożywczych i napojów bezalkoholowych o rzeczywistej objętości mocy alkoholu nieprzekraczającej 1,2% objętości,
 - artykułach spożywczych lub półproduktach, w których zawartość alkoholu etylowego nie przekracza 8,5 litra alkoholu etylowego 100% vol. na 100 kg produktu dla wyrobów czekoladowych i 5 litrów alkoholu etylowego 100% vol. na 100 kg produktu dla wszystkich innych wyrobów.

Zgłoszenia rejestracyjnego dokonuje się do Dyrektora izby Administracji Skarbowej w Poznaniu za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (PUESC).

Rejestracja do CRPA poprzez PUESC wymaga założenia konta na tym portalu.

Jeżeli podmiot działa już na platformie PUESC w zakresie innym niż akcyza i ma tam założone konto – nie musi dla celów akcyzy dokonywać ponownej rejestracji na PUESC, a jedynie dokonać uzupełnienia zgłoszenia o dane wymagane dla akcyzy.

Dostęp do formularza Aktualizacja podmiotu jest dostępny tylko dla osób, które mają powiązanie z firmą i zarejestrowane uprawnienie do aktualizacji danych podmiotu. Jeżeli po przejściu na kontekst podmiotu nie ma dostępu do tego formularza należy najpierw złożyć wniosek Rejestracja, aktualizacja, dezaktywacja reprezentacji, w którym podmiot zaktualizuje swój zakres reprezentacji dodając sobie uprawnienie dotyczące aktualizacji danych podmiotu. Uprawnienie do aktualizacji danych podmiotu musi wynikać wprost z udzielonego upoważnienia. Po dokonaniu tych czynności podmiot otrzyma potwierdzenie powiązania w zakresie aktualizacji podmiotu, wówczas może złożyć wniosek Aktualizacja podmiotu i dodać obszar AKCYZA, zaktualizować zgłoszenie lub zmienić inne dane firmy. Dopiero dokonanie czynności w ramach rejestracji na PUESC umożliwi dokonanie zgłoszenia rejestracyjnego do CRPA.

Zgłoszenie rejestracyjne do CRPA należy podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo zaawansowanym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą certyfikatu celnego. W przypadku braku podpisu

elektronicznego potwierdzenia danych osobowych można dokonać w jednostkach organizacyjnych urzędów celno-skarbowych.

Po dokonaniu rejestracji w zakresie CRPA podmiot otrzyma potwierdzenie rejestracji w SISC z informacją o zakresie w jakim jest zarejestrowany, które nie posiada waloru zaświadczenia, o którym mowa w przepisach ustawy Ordynacja podatkowa. Tego typu zaświadczenie wydawane jest przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu na podstawie art. 18 ustawy o podatku akcyzowym, na wniosek podmiotu zarejestrowanego albo innego podmiotu mającego interes prawny w uzyskaniu informacji o zarejestrowaniu innego podmiotu w CRPA. Wniosek o wydane zaświadczenia można złożyć ePUAP-em, mailem, lub tradycyjnie papierowo. Rejestracja w CRPA kończy się w momencie, kiedy podmiot otrzyma ww. potwierdzenie rejestracji.

Osoby fizyczne zużywające gaz LPG do celów grzewczych, które nie prowadzą działalności gospodarczej, mogą ale nie muszą zarejestrować się w CRPA. Jeżeli natomiast podejmą decyzję o rejestracji w CRPA muszą, tak jak podmioty prowadzące działalność gospodarczą założyć konto na PUESC i dopiero dokonać zgłoszenia rejestracyjnego do CRPA. Zarejestrowane osoby fizyczne mają obowiązek wykonywania wszelkich czynności w systemie EMCS PL2 wynikających z ustawy o podatku akcyzowym.

Ważne

30 czerwca 2021 r. upływa termin rejestracji do CRPA dla:

- podmiotów prowadzących miejsce niszczenia wyrobów akcyzowych,
- pośredniczących podmiotów węglowych,
- pośredniczących podmiotów gazowych,
- podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej niebędących osobami fizycznymi zużywających zwolnione od akcyzy paliwa lotnicze, paliwa żeglugowe oraz gaz LPG.

Podmioty, które obecnie są zarejestrowane na podstawie zgłoszeń rejestracyjnych AKC-R nie dokonują ponownej rejestracji do CRPA, ale do dnia **30 czerwca 2021 r.** muszą dokonać uzupełnienia zgłoszenia rejestracyjnego o dodatkowe dane, które dotychczas nie były wymagane. Uzupełnienie zgłoszenia rejestracyjnego następuje elektronicznie poprzez PUESC. Datą rejestracji dla takich podmiotów jest dzień dokonania zgłoszenia uzupełniającego.

Informacje dotyczące nowych zasad rejestracji w podatku akcyzowym są dostępne na stronach:

- <https://www.podatki.gov.pl/akcyza/system-przemieszczania-oraz-nadzoru-wyrobow-akcyzowych/instrukcje/> - „Instrukcja w sprawie rejestracji firm w centralnym rejestrze podmiotów akcyzowych”,
- <https://www-2.puesc.gov.pl.uslugi.crpa-uzyskaj-wpis-do-centralnego-rejestru-podmiotow-akcyzowych>,
- <https://www.podatki.gov.pl/akcyza/abc-akcyza/rejestracja/>,
- https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/podatki-i-ksiegowosc/chce-rozliczac-akcyze/proc_1397-rejestracja-w-podatku-akcyzowym.